

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

• HVAR 8 DAG •

ILLUSTRERADT

MAGASIN

VY FRÅN UPPSALA. — FOTO C. CARLSSON, STOCKHOLM.

14:DE ÅRG.

DEN 8 DECEMBER 1912.

N:O 10

Foto. Finn, Upsala.

Klode. Foto. N. S. S. S. S.

Rustafors

Dragen å den bild, som i detta nummer upptager H. S. D:s första sida, äro kanske icke för så många af våra läsare igenkännliga. Namnet, som läses därinunder, torde vara för desto flera bekant. Och bland vårt lands jägare och naturvänner torde det vara högst få, som icke vid anblicken däraf med tacksamhet erinra sig de många präktiga skildringar af fågellif och jägarminnen, som Gustaf Kolthoff skänkt dem.

Gustaf Isak Kolthoff är född i Sandhem af Skaraborgs län den 14 december 1845 och kan sålunda inom kort fira sin sextioåttonde födelsedag. Föräldrarna voro kommissionslandtmätaren därstädes Johan Henric Kolthoff och hans maka Sara Gustava Friberger. Fädernesläkten härstammar från Tyskland: äldste kände stamfadern Herman Kolthoff leide i slutet af 1500 talet och bodde på godset Kulthenhof i Westfalen, hvaraf namnet erhållits. Men i vårt land har släkten till fullo naturaliserats, ty redan sonen Henrik inflyttade, antagligen omkring 1630, till Sverige och slutade sina dagar som en af Värmlands störste järnbruksanläggare samt borgmästare i Karlstad. Gustaf Kolthoff är dennes afkomling i sjunde led: de mellanliggande ha på något undantag när representerats af brukspatroner, hvilkas rika tillfällen till friluftslif väl slutligen gått släkten i blodet. I hvarje fall har kärleken till naturen varit Gustaf Kolthoff medfödd. Han hör till de få framstående svenska naturforskare, som sluppit träla igenom äldre tidens för dem vanligtvis olidliga klassiska skolbildning. Efter att enskildt ha inhämtat erforderlig elementarundervisning började han redan 1864 vid blott nitton års ålder helt hängifva sig åt, hvad redan från barndomen bildat hans hufvudintresse, nämligen insamling af naturalier. Nämda år fick han tillfälle att vistas någon tid vid Zoologiska riksmuseum för att sätta sig in i konserveringskonstens hemligheter och utförde vid hemkomsten sitt första större själfständiga arbete: upprättandet af ett zoologiskt museum vid Skara högre elementarläroverk. Snart gjorde han sig i allt vidare kretsar känd som en synnerligen skicklig konservator och framstående ornitolog. Det var nämligen åtfåglarnes klass, som Kolthoff först och sedan under ett par årtionden hufvudsakligen ägnade sina intressen för att sedan allt mer vidga sin kunskapsfär och bl. a. göra sig bemärkt som framstående entomolog. En öfverlägsen skytt ströfvade han städe kring i skog och mark, när hälst tillfälle bjöds, och uppöfvade härigenom sitt spårsinne och sin iakttagelseförmåga på ett sätt, som framkallat jämförelser med de amerikanska urinnebyggarne i Coopers skildringar, hvad beträffar lokalsinne och jägarinstinkter. Särskildt vistades han några härliga år vid Gullmarsfjorden, där han på Lunevik hopbragte i synnerhet på fåglar rika samlingar. Redan nu började han äfven i studiesyfte företaga utländska resor, bland hvilka här särskildt må nämnas en 1872 till Island och Färöarna företagen.

Egendomligt nog framträdde Kolthoff under denna första tid icke egentligen som författare. Men hans samlingar fäste icke dess mindre uppmärksamheten på honom, och då konservatorsbefattningen vid Uppsala universitetens zoologiska museum år 1878 blef ledig, beslöt han sig för att mottaga densamma i trots af att därmed förenade ekonomiska förmåner voro synnerligen blygsamma. I denna ställning, som han först i dagarne lämnat, har han utfört arbeten af den största förtjänst icke blott för den institution han närmast tillhör, utan äfven af betydelse för hela vårt land.

Sålunda är Kolthoff den egentlige skaparen och ordnaren af det 1897 grundade Biologiska museet å Djurgården i Stockholm, äfven om han vid sitt arbete däraf understöddes af Carl Bowallius och Bruno Liljefors. Här mer än någonstades fick han fullt utrymme att förverkliga sitt önskemål att gifva det behandlade museimaterialet ett med naturen möjligast öfverensstämmande och levande utseende och har därmed skänkt vårt land en anstalt af enastående värde och betydelse för kannedomen om den nordiska djurvärlden. Biologiska museet är utan tvifvel den populäraste af de till icke mindre än sju uppgående samlingar af Skandinavians daggdjur och fåglar, Kolthoff på olika ställen i vårt land har uppsatt.

I ändamål att komplettera dessa samlingar och för ornitologiska studier har Kolthoff företagit ett stort antal resor. Sålunda deltog han som entomolog och ornitolog i Adolf Nordenskiöld's expedition till Grönland 1883. Likaledes i entomologiskt och ornitologiskt syfte gjorde han 1887 en färd till norska ishafskusten. 1898 var han med A. G. Nathorst på dennes expedition till Beeren Island, Spetsbergen och Kung Karls land och två år senare fungerade han som ledare för 1900 års af konsul Broms bestoad, synnerligen framgångsrika zoologiska expedition till Spetsbergen och Nordöstra Grönland.

Från flera af dessa färder liksom från sitt jägarlif i det hela har Kolthoff utgifvit fängslade skildringar, präglade af friskhet och godt humör, kanske ej heller alldeles fria från "jägarehistorier", men då städe af det älskvärda och lärorika slaget. Af dessa skildringar må framhållas: "Minnen från mina vandringar i naturen" (1897), "Ur djurens lif" (1899), "Till Spetsbergen och nordöstra Grönland; natur- och djurskildringar" (1901), förutom talrika uppsatser i "Svenska jägareförbundets nya tidskrift", "Fauna och Flora" och andra tidskrifter.

Den mest kända och värderade bland Kolthoffs skrifter af hithörande slag torde emellertid vara samlingsverket "Vårt villebråd", till hvilket visserligen äfven andra jägare och naturvänner lämnat bidrag, men hvare Kolthoff dock författat de flesta uppsatserna.

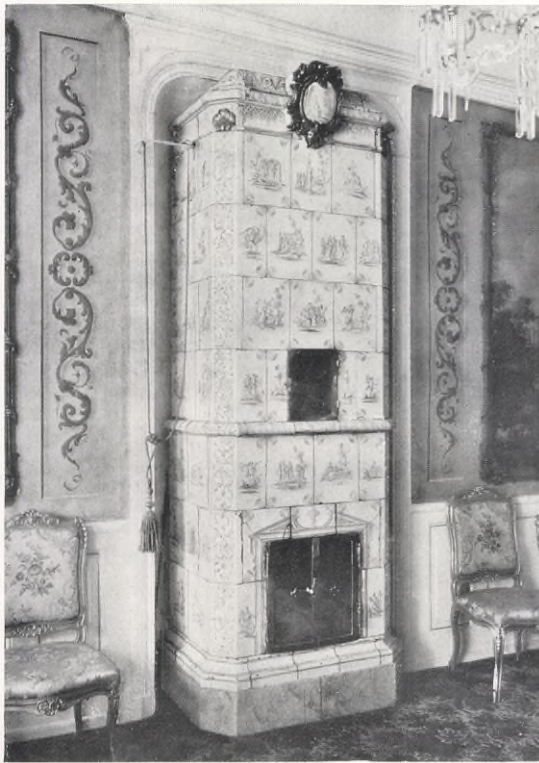
För sina förtjänster om den svenska jakten fick Kolthoff 1904 mottaga Svenska jägareförbundets belöningsmedalj.

Utom dessa mera lätta litteraturalster har han emellertid äfven frambragt en rad mycket värdefulla vetenskapliga bidrag till ornitologien. Så har han 1895—99 tillsammans med L. Jägersköld i ny utvidgad och omarbetad upplaga utgifvit C. J. Sundevalls "Svenska fåglarne", nu under titeln "Nordens fåglar", ett arbete, som i år åter ställes till den svenska läsvärldens förfogande i ytterligare förbättrad skick. Vidare bör antecknas den i Vetenskapsakademiens handlingar 1903 införda afhandlingen "Bidrag till kannedomen om norra polarkrakternas daggdjur och fåglar" samt "Om förändringar i svenska fågelfaunan under det sist förlutna halfseket" (1907).

Som ett erkännande af Kolthoffs framstående vetenskapliga förtjänster om zoologien kallades han af Uppsala universitet vid dess Linnéjubileum 1907 till filosofie hedersdoktor.

Helt säkert skall dr Kolthoff med sin både andligt och fysiskt obrutna vigör bli i tillfälle att göra ytterligare betydelsefulla insatser på de områden, som äro hans. Men redan hvad han hittills utträtt har varit tillräckligt att förvärva honom anspråk på tacksamhet icke blott af samtiden utan äfven af eftervärlden.

Ett af de vackraste uttrycken för hemlifvet, för dess sammanhållning, för den lugna glädje, den känsla af välbehag som ett eget hem skänker, är uttrycket *hemmets härd*. Kring härdens vill man så gärna tänka sig alla församlade, som höra hemmet till; kring brasans ljus och värme borde ju endast glada och lyckliga människor sitta. Alla sorger, all bitterhet borde fly för den eld, som glimmar ur härdens vänliga famn och hvilken eld borde mötas af värmen från invånarnes hjärtan. Detta är ju en mycket poetisk föreställning, men i vår tid får den en ganska eftertrycklig örfil af de moderna värmeledningarna. Värmen finns, det är sant, men torr och utan eldens lysande skimmer. Hvilken kan väl locka fram minsta stänk af poetiskt drömmeri framför en af dessa fula tingestär, som stå likt half-

möjligt, men som nästan gör begreppet *hemmets härd* till ett tomt ord. Vid björkvedsbrasan i kakelugnen kan man drömma lyckliga drömmar, men vid värmeledningen? Omöjligt.

Kakelugnarna från 1800-talet är just inte mycket att säga om, åtminstone icke om de yngre af dem. Men i flera gamla stockholmskus finns sådana, som äro praktstycken i sin art, komna antingen från Holland eller tillverkade vid Marieberg. I det gamla huset n:r 22 Stora Nygatan finnas ett par, den ena stammar från Marieberg, den andra är en stor holländare målade med bibliska motiv, olika på hvarje kakelplatta. Den senare har sin plats i en salong, hvars väggar klädas af stora målade tapeter, paranta, men icke på långt när så konstnärliga som dem, af hvilka förut i denna tidskrift lämnats ett stort antal afbildningar och

till hvilka jag kanske en annan gång torde återkomma, till följd af en märklig upptäckt för hvilken icke är plats att redogöra nu. Nästan alla ansikten på tapeterna i huset vid Nygatan likna hvarandra som det ena klotrunda äpplet liknar det andra klotrunda och rödglänsande äpplet. I en gammal beskrifning öfver huset bredvid detta, hvilket är af samma ålder, säges att äfven där voro målade tapeter och att deras mästare varit "den snälle Gottsman"; att stora väggfasta speglar jämte kakelugnar — antagligen ståtliga exemplar — funnos därstädes. Öfvannämnde målare, som för öfrigt i beskrifningen fått en bokstaf för mycket i namnet — han hette Gottman — hade en gång på 1770-talet tillsammans med landskapsmålaren, professor Säfvenbom kallats att bedöma två slags karmosinrödt, som tillverkats i Stockholm, och Gottman skulle då pröfva färgens godhet. Det är icke allt för otroligt att Gottman, som målade tapeterna i det ena huset, äfven

Öfverst:
HÖLLÄNSK KAKELUGN.

Nederst t. v.:
MARIEBERGS KAKELUGN,
båda dessa kakelugnar finnas i
huset n:r 22 Stora Nygatan i
Stockholm.

Nederst t. h.:
KAKELPLATTOR i ofvanstående
holländska kakelugn.

öppnade dragspel nedanför fönsterna eller i någon vrå? Och om en ultramodern sal också ståtär med en öppen spis, vet man i alla fall att brasan, som någon gång tändes där, endast är till som dekoration, den tages ej på allvar, den behöfs icke, ty man har ju rören med värme i. Hvilket sakförhållande är bekvämt, praktiskt och allt

KAKEL, FUNNET UNDER GRUNDGRÄFNING VID MÄSTERSAMUELSGATAN.

sysslade med tapetmåleri, med modellerna valda ur tidens stora gravysamlingar.

Såväl kakelugnarna som det Gottmanska verket i detta hus, 24 St. Nygatan, äro all världens väg, men ett par speglar af gammalt datum med fint utförda öfverstycken till dem, skurna i trä, finnas kvar och afbildas här. Från det andra huset visas här den ståtliga holländaren, som pryder ena väggen i boktryckare Bernströms salong, och den lilla fina Mariebergaren, som i sin nisch i ett litet rum i samma våning vittnar om en gången tids yrkeskicklighet och goda smak.

Jag har följt de båda grannhusens historia ett bra stycke bakåt i tiden och icke funnit något särdeles märkvärdigt med deras tidigare invånare. Tjugufyran tillhörde vid 1700-talets första årtionden Rid-darholmsförsamlingen och beboddes af dess kyrkoherde. Tjugutvåan tillhörde samtidigt kungliga rådet Lillieroths änkegröfvinna. Båda egendomarna vandrade ur och i hand, hela århundradet igenom; längst stannade hörnhuset vid Nygatan och grannen, tjugufyran, i en mansägo, som hette Christian Hansson och han har helt visst gifvit sitt yrkesnamn åt gränden. Han var nämligen bagare och den delen af Kåkbrinken hette ännu långt in på 1800-talet Bagaregränden. I granngården sysslade man med böcker. D. v. s. ingen bodde där som skref böcker, läste sådana gjorde nog flera af invånarna, men en bokbindare residerade där ganska länge — och i våra dagar härskar en boktryckare i samma hus, sedan han på samma ställe föregåtts af Aftonbladskungen Hierta. Till

målade dem i huset bredvid och kanske det var där han profvade färgen, något som icke kan bestämmas. Lyssande röda äro de runda kinderna på de borgarfamiljer, som slagit sig ner under träden och de italienska ruinerne på dessa tapeter. Gottman var aldrig erkänd somtapetmålare af rang, han synes mest ha varit vanlig yrkesmålare, fast han också

och med en bokhandlare, han hette Lockner, var bosatt i huset, men med boklådan som låg i hörnhuset hade han visst ingenting att skaffa, ty den innehades af bokhandlare Fyrberg, som rådde om huset på 1780-talet. Som han var ungekarl, nöjde han sig med "2:nerum och boklådan till eget behof" och hyrde ut resten af egendomen för 380 rdr 42 sk. 8 rst — dock

specie. För bokhandlare Lockner hade det kanske gått mindre lyckligt med affärerna, ty familjen slog sig på att idka kaffehusrörelse, hvilket möjligen var lika indräktigt som att sälja böcker.

En gång var en riktig "pamp" bosatt i det bokälskande huset. Han var statssekreterare och hette Johan Cedercreutz. Han var antingen ogift eller änklung då han vid början af 30-talet hyrde en våning af direktör Ehrencreutz änka. Egentligen är han märkvärdig endast för den stab af tjänare, hvarmed han bestod sig. Se bara! Två betjänter, två pojkar, kusk, skräddare, tvätterska, huspiga, kokerska, köksa och — kammarjungfru! Summa elfva personer för att betjäna en enda man. At flera af dessa gaf han ingen lön, endast mat och husrum. Till dessa icke aflönade hörde kammarjungfrun, men hon fick kanske så vänligt bemötande, att hon triides ändå.

Kring medlet af 1700-talet var vinhandlaren Jacob Hart ägare till 22-an och ett par årtionden längre fram var vinhandlaren Uhlen, som naturligtvis i likhet med nästan alla vinhandlare den tiden också var vinskänk, ägare till samma hus. Den tiden då Hart svängde vingudens spira bland källarvåningens glada gäster försökte Finska församlingens pastorsadjunkt, Hellberg, implanta dygd och goda seder i sinnena på tio mamseller och fyra adelsfröknar, samlade i en våning högre upp i huset. Pastorn hade nämligen flickpension.

Hvad nu angår kakelugnarna, kunna de mycket väl hafva sett samlade kring sina värmande brasor både vinhandlar-

NISCH I ETT STYCKE. Har suttit i en kakelugn i "gamla Stockholm".

SKULPTERADT ÖFVERSTYCKE TILL EN SPEGLAR i huset No 24 St. Nygatan.

nes familjer och de förnåma änkenåderna, men de granna tapeterna skådades sannolikt först antingen af den rike handelsmannen Christian Conrad Dassau eller af rådmän Schrickel. Ingendera rådde om huset, men hyrde hvar sin våning där. Dassau lämnade sitt praktfulla hem på somrarna, för att flytta ut till sitt sommarnöje, den tjugusende Täckas udden på Djurgården. Den våning, som är bibehållen ligger två trappor upp, men det kan antagas, att våningen under denna varit lika prydd. Hvilkenåder våningen hyrdes af Dassau eller af rådmannen Carl Abrah. Schrickel är svårt att afgöra. Kammarskrifvaren Carl Gustaf Bratt i Statskontoret, som också samtidigt, näml. på 1770- och 80 talet var bosatt i huset, hade sannolikt en mindre lägenhet.

De båda egendomarna tyckas tidvis varit omtyckta bostäder för ungarlar. Här of. an nämndes hurusom Cedercreutz härskade öfver sin tjänareskara, och 40 år efter honom hade grannhuset ej mindre än tre dylika ungarlarshushåll, fastän inrättade på mycket enklare fot. De tre voro tjänstemän i kommerskollegium, en assessor, en notarie och själfva advokatfiskalen — och Uhlens vinkällare hade de i nästa port.

Nu lämna vi Stora Nygatan; vi glömma ju nästan kakelugnarne för människorna, som värmt sig framför dem, och det var inte riktigt meningen.

Bland fragment af gamla kakelugnar, som hittats vid husrifningar, ägas två af arkitekten J. A. Vallin; det ena är en vacker hvit nisch, tunnen vid ombyggnad af ett annat hus i gamla staden; det andra fragmentet är ett svart kakel, funnet vid grundgräfnings för ombyggnad af en egendom vid Mäster Samuelsgatan på Norr. Djupt nere i jorden låg den svarta Mariabilden med sitt lilla barn på armen. Hvarifrån härstammar väl detta ålderdomliga minne? Svenskt arbete kan det ej gärna vara. Visserligen fanns det en krukmakare-änka, som hade sin verkstad ett eller par kvarter från fyndplatsen, men hon lefde mycket senare och befattade sig alls icke med papisteri och Mariabilder; och nog lefde en stor kakelugns-makare i trakten ofvån för Hötorget, hvilken väl gjort åtskilliga

KAKELUGN FRÅN SLUTET AF 1700-TALET i huset n:o 4 Södermalms-torg.

kakelugnar på sin tid, men äfven han är mycket yngre än detta vackra fragment. Ornamenten och särskildt Mariabilden som äro utförda i relief, kommer oss att tänka på den tid då den heliga jungfrun hos oss hölls mer i ära än nu, då hon var förebedjerskan, den rena och måktiga Gudsmodern. Nu frågas: kan detta fragment vara formadt af svensk hand eller får man icke tänka sig att det suttit i en ugn, hitförd från främmande land?

I huset nr 4 Södermalms-torg stå flera kakelugnar, hvilka mycket väl kunna vara svensk tillverkning, och i så fall med säkerhet gjorda på beställning af någon som ägt huset och låtit dekorera rummen. De finnas i våningen två trappor upp. Väggarna i två rum i denna våning äro klädda med tapeter, målade på väf i antik stil. I ena rummet bära tapeterna på väggens midt en medaljong, föreställande en kentaur med en kvinna på ryggen, och den blå tapetytan är inramad af små sfinxer. Andra rummets tapet har graciösa kvinnofigurer, omgifna af genier och mellan kvinnogestalerna stå högfotade skålar, fyllda med frukter. Från tapetens öfre kant nedhånga små porträttmedaljonger, och vid nedre kanten äro små nakna putti målade.

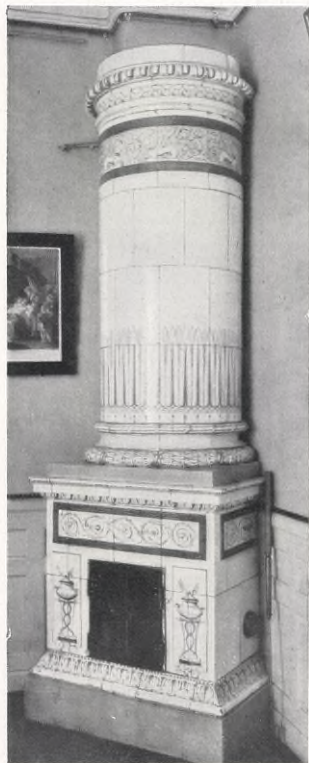
Men om tapeterna här äro utsökt vackra äro de öfriga dekorationerna det icke mindre. Dörrarnas öfverstycken äro af förgylt bildhuggeri, tunga fruktgirlander; och kakelugnarne — tre afbildade här — äro praktstycken i sitt slag.

Den gamla, guldinramade spegeln i den sitter kvar, och själfva kakelugnen, hvilken är hvit, prydes af målade sagodjur i brun-gul färg. Djuren framträda på den hvita grunden med en klarhet, som gör intryck af att de äro huggna i sten eller formade i själfva teglet. Spegeln krönes äfven af dylika djurbilder. Denna kakelugn är ovillkorligen vackrare än de runda, hvars utsmyckning visserligen äro rikare, men icke så nobel som den, hvilken bäres af den större.

Ingen adelsmagnat har ägt detta hus, endast grossörer och borgerliga tjänstemän. Något år mellan 1755 och 1760 nedbrann det hus, som före detta stod på samma plats, och 1770 ägdes det af en assessor Eklund. Men om han lät uppsätta kakelugnarne och

Klisché: Bengt Silfverparre.

Klisché: Bengt Silfverparre.

Bilderna till h. och v.: KAKELUGNAR I Huset N:O 4 SÖDERMALMSTORG.

DEN ÖPPNA SPISEN I HORNSKA PALATSET,
numera Maria Sjukhus.

måla tapeterna, torde vara tvifvel underkastadt. Snarare skulle det varit nästa ägare, kamrer Wefwer, som låtit verkställa detta. Atminstone uthyrde denne en våning i huset till hofförgyllaren hos Lovisa Ulrika, Petter Flodin, dennes mor — som var målaränka — och hans bror Adolf, hvilken antingen var målare eller förgyllare, kanske bäggedera. Under samma tid som familjen Flodin och i många år, fanns i huset en annan hyresgäst, som helt naturligt borde varit intresserad af vackert dekorerade rum. Det var nämligen stadsarkitekten Carl König. Stadsarkitekten flyttade därifrån en gång, men kom snart igen och så långt fram som vid 1800-talets början, bodde den då sjuttioåriga mannen kvar i huset. Han trüfdes tydligen bland de vackra, målade kvinnorna och deras fruktskålar och bland kakelugnarnas bevingade gripar — om han nämligen bebodde just den våning där dessa vackra ting finnas. Hvem vet, om icke hofförgyllaren och stadsarkitekten, i förening med en synnerligen skicklig och konstnärlig målare, ovisst hvilken — målaren Helmert som visserligen på sitt mästestycke målade "fortidens antiquiteter", torde dock varit för ung den tiden — jämte någon af Stockholms kakelugnsmakare, hjälptes åt att smycka kamrer Wefwers hus.

Den lilla, betydligt enklare kakelugnen är ifrån ett af de små gamla hus, som ligga vid Södermannagatan och hvilka dagar väl snart torde vara räknade. Dylka små, i blått på hvit grund målade

ugnar voro vanliga, äfven i mycket oansenliga byggnader. Men värme och hemtrefnad spredo de lika mycket som de ståtliga praktpjäserna.

Vid Vollmar-Yxkullsgatan i Maria församling ligger Maria sjukhus, strängt och förnämt med sparsamma vackra draperiornament i sten på ytterväggarna och med ett par lejonhufvud inpassade vid sockeln åt gårdsidan. I ett stort, öppet mottagningsrum står en väldig spis med doriska kolonner men med joniska voluter samt med utsökta fruktornament. Ställer man sig in i spisen kan man se himlen lysa genom den vida skorstenen och då stormen ryter, är det som om spöken huserade därinne. De breda stenplattorna hvarpå spisen hvilat äro nötta af deras fötter, som under långa vinterkvällar suttit framför elden. Pechlin, så skicklig att smida ränker skulle med sina vänner lämnat dessa spår, säger man. Anej, märkena äro äldre än så. De började kanske synas i sandstenen redan på 1730 talet, då den man, som gaf byggnaden sitt namn, riksrådet Henning Rudolf Horn, satt där som en sörjande änklingsgrubblande öfver sitt ensamma lif och drömde om de år som svunnit. Efter grefve Horn fortsatte sekreteraren Vult von Steijern att nöta stenplattorna, för att i sin tur aflösas af Jacob och Jacob Jacobsson Hoving, tygfabrikörer till yrket. Sedan kom väl småningom turen till general Pechlin.

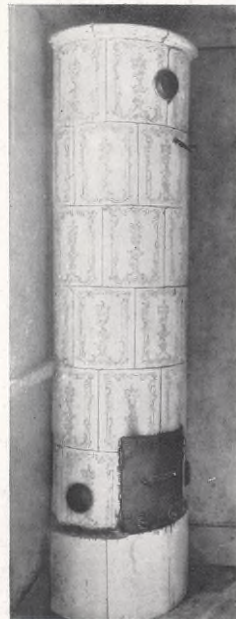
* * *

(Till porträtt å sid. 151).

Fröken *Mila Hallman*, som lämnat förestående uppsats om "Hemmets hård", är känd som talangfull novell- och romanförfattarinna, och har i dagarne från trycket utgifvit en del nya noveller, sammanförda i en bok, hvilken fått namn efter den första novellen, "Jan Klopper och hans hustru". Fröken Hallman, intim kännare af det Stock-

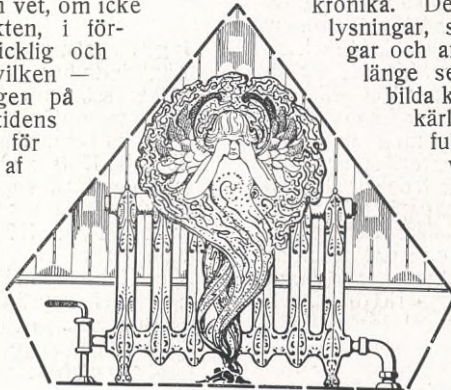
holm som varit, har sökt uppslagen till sina senaste noveller i hufvudstadens gamla borgarkrönika. De knappa personhistoriska upplysningar, som testamenten, bouppteckningar och andra lika torra handlingar från en länge sedan svunnen tid kunnat lämna, bilda konturerna till de äktenskaps- och kärlekshistorier Mila Hallman så liffullt berättar. Möjligt och väl äfven troligt är, att dessa på intuitiv väg tillkomna lifskildringar icke öfverensstämna med verkligheten, sådan den en gång gestaltade sig, men de äga den styrka och trovärdighet som fångslar och griper.

Mila Hallman är sedan länge en af H. S. D:s högt värderade medarbetare.

EN AF DE VANLIGA SMÅ KAKELUGNARNA, SOM FUNNOS LITET HVARSTÄDES I BOSTÄDERNA UNDER 1700-TALET.

Denna står i ett litet hus vid Södermannagatan

II. 8 Dns STOCKHOLMSFOTOGRAF.

Kliché: Bengt Silfverparre.

MILA HALLMAN, författarinna till förestående uppsats "Hemmets härd". H. S. D. har fört haft flera i lika hög grad intressanta skildringar från det gamla Stockholm och hoppas få återkomma med nya. — Fröken Hallman har nyligen utgifvit en bok "Jan Klopper och hans hustru", som mottagits med stort bifall.

En sockenutställning af frukt — den första i sitt slag i Sverige — har på initiativ af länsträdgårdsmästare Anton Salström varit anordnad i Öferselö församling af Södermanlands län. Utställningen, som omfattade äfven konserverad frukt, stod öppen för såväl större som mindre trädgårdsodlare, de förra dock utom täflan. Så godt som all den utställda frukten var af högsta kvalitet.

Utställningsbestyrelsens ordförande var godsägare Knut Almquist på Janslunda.

Efter fotografi.

Kliché: Bengt Silfverparre.

FRU AGNES JANSSON (X) fört vid K. Operan i Stockholm, nu hufvudlärarinna vid Musikkonservatoriet i Melbourne. Viskingagrupp från en konstnärsfest därstädes.

På Nordiska museets högtidsdag den 30 nov. öppnades, i likhet med föregående år, en separatutställning af museets under året nyförvärfade skatter. De föremål, som sammanförts i utställningssalen, äro af de mest skilda slag och många af dem högtintressanta.

Man ser praktfulla textilier, vackra allmogedräkter, utsökta alster af olika slag af konsthantverk, såsom möbler, tapeter, bokband, glas- och metallarbeten. Därjämte upptager utställningen en rik, svensk kultur belysande, samling fotografier som museets tjänstemän under sina forskningsresor varit i tillfälle taga.

NORDISKA MUSEETS NYFÖRVÄRF: Silfverbägare Junnen i Ryssland, arbetad i Stockholm 1694 af guldsmeden Jürgen Edhle.

Efter fotografi.

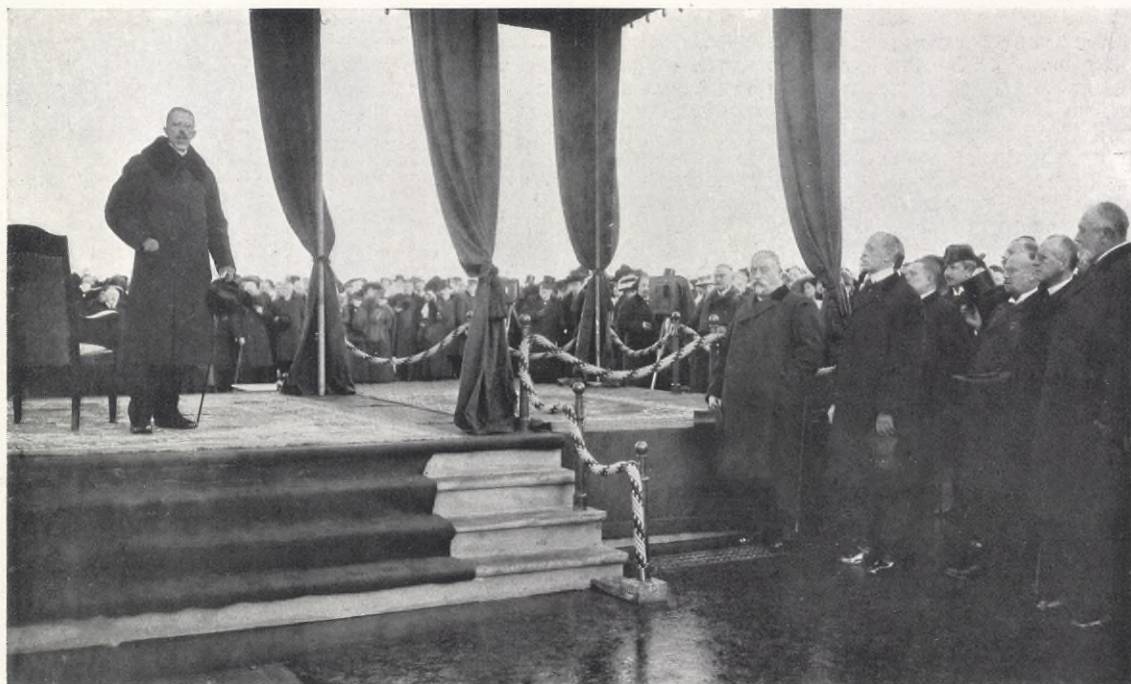
Kliché: Bengt Silfverparre.

NORDISKA MUSEETS NYFÖRVÄRF: SKRÅLÅDA FRÅN 1600-TALET, tillhörande Gördel-makare-embetet. Gåfva af kanslirådet R. A. Becker.

EN NYHET I SVERIGE. Sockenutställning af frukt i Öferselö.

Atelier John, Malmö.

Kliche: Bengt Sjöbergsgårde.

Den nya torrdoc-
kan i Malmö, af
hvilken vi i föregående nummer
lämnade en bild, invigdes den 29 nov
och kommer inom
den närmaste tiden
att öppnas. Den
högtidliga invig-
ningen förrättades
af h. m:t konungen
som därvid ut-
tryckte sin glädje
öfver tillkomsten
af denna för svensk
sjöfart och svensk
varvsindustri så be-
tydelsefulla an-
läggning. Bland de
vid invigningen
närvarande märk-
tes utrikesminis-
tern, (andre pers
fr. h. å bilden) ci-
vilministern och
finansministern,
landshöfdingen
grefve De la Gar-
die, ordföranden i
Malmö hamndirek-
tion grosshandla-
re C. Faxe, (yt-
terst t. h. å bilden)
stadsfullmäktiges
ordförande dr. E.
Lindahl samt ett
betydande antal af
Sveriges ledande
män på skeppre-
deriets och sjö-
fartsnärings om-
råden.

Stockholms nya
centralsaluhall, af-
sedd att blifva me-
delpunkten för huf-
vudstadens lifsme-
delshandel, har i
dagarne öppnats.
Imponerande ge-
nom sin storlek
reser den sig all-

FILIPSTADS CENTRUM ÖFVERSÄMMADT tillfölje osedvanligt högt vattenstånd i älven.

deles invid Kungs-
bron med hufvud-
fasaden åt Kungs-
gatan. Inredningen
är ljus, luftig och
ändamålsenlig. För
de fasta försäljare
finnes det minut-
och engrosstånd.
för landtbor och
andra tillfälliga
försäljare öppna
områden, där salu-
plats pr dag kan
hyras. För mat-
varornas förvaring
finnas präktiga
källarlokaler, kyl-,
frys- och insalt-
ningsrum samt
fisksumpar med
ständig tillförsel af
friskt vatten.

H. S. D:s STOCKHOLMSFOTOGRAF.

STOCKHOLMS NYA CENTRALSALUHALL.

Kliche: Bengt Sjöbergsgårde.

Krig eller fred? Därom veta i närvarande stund kanske de bäst invigda intet. På Balkanstaternas kamp mot Turkiet kan man skönja slutet, om det besannas, att öfverenskommelse om stillestånd är träffad. En afmattning på alla håll kan oförtydbart konstateras, och utsikterna till snart fredsslut mellan de nu krigförande makterna är därför ej osannolik. Tack vare de ännu ointagna turkiska positionerna: Adrianopel, Skutari—Tarabosch, Janina och Tschaltaldjaställningen kan Turkiet ännu göra anspråk på att räknas bland de europeiska staterna och fredsunderhandlingarna synas komma att upptagas på basis af en gränslinie utefter Maritzafloden—Adrianopel—Kirk Kilisse och en punkt vid Svarta Havet några mil söder om nuvarande gräns mot Bulgarien med bibehållande af Adrianopel och Kirk Kilisse såsom turkiska besittningar.

Därmed är dock ej frågan om krig eller fred afgjord. Ena sidan återstå med säkerhet väntade slitningar mellan de förbundna Balkanstaterna vid rofvets delning, hvartill förspel vid öppen ridå förevisats allmänheten i Saloniki och de Trakiska kuststäderna, och vid afgörandet af Macedonien och Albanien blifvande ställning; å andra sidan hotar Serbien alltjämt världsfreden genom att med sin fordran på en kuststräcka vid Adriatiska havet utmana Österrike.

*

Krigsläget har under den sist gångna veckan icke väsentligt förändrats. Den märkligaste händelsen är serbernas besittningstagande utan svärdslag af Durazzo, där dock förut ett själfständigt Albanien proklamerats. En dylik proklamation har äfven af albanska delegerade under ledning af Ismail Kemal bej offentliggjorts från Valona (Avlona), en albansk

kuststad ungefär midt emellan den montenegrinska och den grekiska gränsen.

Vidare hafva på östra krigsskådeplatsen två turkiska redifdivisioner under Javer pascha efter tappert motstånd måst gifva sig åt bulgarerna. Denna underrättelse är så till vida märklig, att däraf framgår, det denna turkiska afdelning af omkring 10,000 man, sannolikt en rest af de vid Seres och Drama af 2. bulgariska skingrade stridskrafterna, torde hafva haft för afsikt att i bulgarernas rygg söka ingripa i händelserna vid Tschaltaldja.

De turkiska trupper, som ej tillintetgjorts men tillfångatagits af serberna vid Monastir synas hafva skingrats åt alla väderstreck. Största delen torde hafva dragit söderut och förstärkt de trupper som fortfarande vid Florino och Baritza skaffa grekerna full sysselsättning, en del har återfunnits så långt nordväst om Monastir som vid Dibra, en stad omkring 4 mil norr om Ockridasjön, där de slagits af serberna.

Såsom förut antydts, har så stor och märklig hemlighetsfullhet kunnat upprätthållas angående de krigförande makternas styrkeförhållanden, deras fördelning under krigets olika skeden, förluster och byten, att man oaktadt de 1000 tals krigskorrespondenterna i stort sedt intet vet därom. Ett alldeles särregt karaktärstikum är äfven det så att säga opersonliga i detta krig. Härförarne, segrare och besegrade, ha hittills, med få undantag, icke fått framträda inför offentligheten. Minst lika intressant som de summariska rapporterna om de oväntade och underbara segrarne varit, komma därför med säkerhet detaljerade skildringar om kriget att blifva. — I den mån sådana blifva kända, skola de i denna artikelserie framläggas för H. 8. D:s läsare.

G. R.

DÖENDE, KOLERASMITTANDE TURKISKA SOLDATER söka stilla sin outhärdliga törst vid dikeskanten.
EFTER ORIGINAFOTOGRAFI.

INLANDSBANANS FÖRSTA DEL ÖPPNAD.

STRÖMSUND, slutpunkten i den nu färdigbyggda järnvägs-länken Östersund—Ulriksfors—Strömsund, öppnad för provisorisk trafik d: 1 dec. Ehuruväl denna icke endast för trakten men för hela vårt land betydelsefulla tilldragelse timat utan någon officiel prägel, var den föremål för ett utomordentligt stort intresse från de berörda orternas befolkning.

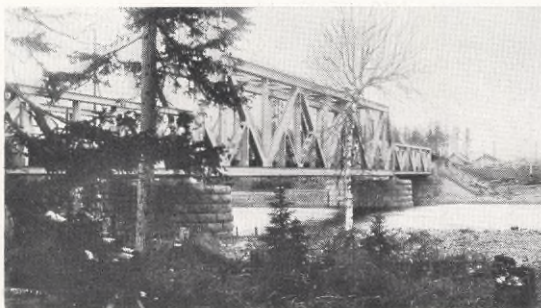

Efter fotografi.

Kliché: Bengt Si(fven)sparre.

Den 25 maj 1907 beslöt riksdagen att den första länken af Inlandsbanan, Östersund—Strömsund, skulle byggas, och detta beslut är nu efter 5 års arbete förverkligat. Den nya järnvägen lämnar vid Lugnvik strax utanför Östersund tvärbanan och går härifrån fram mot Indalsälven, som den passerar vid Litsnäset på en väldig järnbro. Endast en och en half kilometer härifrån möter järnvägen ett nytt vattendrag, Långan, hvarefter den följer Indalsälven, som här erbjuder en storartad utsikt med sina breda vatten och bördiga, tätt bebyggda stränder. Efter passerandet af Lits station stöter järnvägen några km. därfån på det tredje vattendraget, Härkan, och löper sedan in mot Hägenäsbygden, där ett vackert norrländskt landskap med väldiga skogar utbreder sig. Det är skogen och vildmarken som nu tar vid på allvar. Vid Sikås

har ett lifligt stationssamhälle vuxit upp kring järnvägen. Härifrån går banan genom skog och ödemark, i hvilka Hallvikens station och bygd gör ett behagligt afbrott fram mot Ulriksfors, en öde plats, som förutom stationshuset endast består af ett par gårdar. Från Ulriksfors utgår den 4 km. långa bibanan till Strömsund och likaså den blifvande järnvägen till Volgsjön. Med järnvägens tillkomst öppna sig gifvetvis stora områden för arbete, jordbruk och industriell verksamhet. Om de stora rikedomar som ligga förborgade i skogarna, de odlingsbara markerna och torfmosarna samt de betydande vattenfallen en gång kunna tillvaratagas komma nya arbetsfält att öppna sig och därmed äfven befolkningens lefnadsvillkor att väsentligt förbättras.

JÄRNVÄGSBRON ÖFVER ULRIKSFORSEN.

Efter fotografi.

SIKÅS STATION.

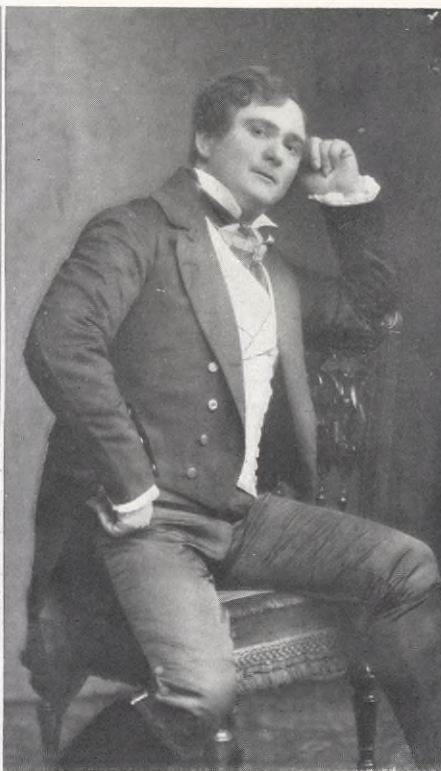

Kliché: Bengt Si(fven)sparre.

ULRIKSFORS STATION.

FRU J. SPENNERNT SOM THAIS
Å K. TEATERN.

C BRÖNSGEEST, framstående tenorbaryton fr.
Berlins Hofopera, som konserterat i Stockholm.

FRÖKEN M BROGREN SOM GRI-GRI Å
OSCARSTEATERN.

H. S. D:s STOCKHOLMSFOTOGRAF.
OSCAR WILDES "EN KVINNA UTAN BETYDELSE" Å INTIMA TEATERN. Fröken
Gulbrandsen och herr Lavén i hufvudrollerna. Scen ur sista akten.

K. teatern i Stockholm uppförde den 2 dec. för första gången Jules Massenets opera "Thais". I titelpartiet uppträdde den framstående finsk-svenska sångerskan Jenny Spennert, en ny bekantskap för Stockholm men fördelaktigt känd från utländska operascener, där hon uppträdt.

*

Berlinkompositören Paul Linckes operett "Gri-Gri" hade den 30 nov. premiär på Oscarsteatern i Stockholm. Fröken Märtha Brogren som förut — på Sveateatern och Södra teatern — genom ungdom, fägring och spirande talang vunnit beaktande, innehade i "Gri-Gri" den kvinnliga hufvudrollen, hvilken hon gaf ett godt utförande.

*

Intima teatern i Stockholm har på sin spellista upptagit Oscar Wildes "En kvinna utan betydelse". Pjäsen som hör till författarens salongskomedier är en engelsk societetsatir med en gnistrande spirituell dialog men med det dramatiska inslaget något tunnt. I sin egenkap af utprägladt konversationsstycke erbjöd pjäsen de uppträdande betydande svårigheter hvilka dock, i stort sedt, lyckligt löstes. I de båda hufvudrollerna gjorde sig hr Lavén och fröken Gulbrandsen väl gällande. —

Efter fotografij.

RIKSDUMANS ÖPPNANDE I NÄRVARO AF HELA MINISTERRÅDET (öfverst i v. i fonden) Riksrådets president, statsrådet Golubjeff uppläser det kejsarliga reskriptet. — I öfre hörnet: M. W. RODSJANKA, Riksdumans nye ålderspresident.

Kläd: Kem. A.-B. Bengt Silfversparre, Statn. Öbg.

Efter fotografij.

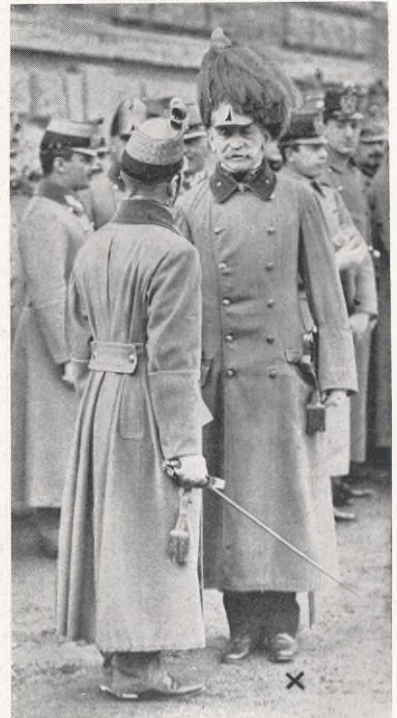
Kläd: Bengt Silfversparre.

MARIE, GREFVINNA AF FLANDERN †. Moder till konungen af Belgien, afled den 26 nov. F. 1845.

I Bryssel afled den 26 nov. Marie Louise Alexandrine Caroline, grefvinna af Flandern. Den bortgångna grefvinnan var född 1845 och dotter till furst Karl Anton af Hohenzollern-Sigmaringen samt prinsessan Josephine af Baden. År 1867 ingick hon äktenskap med greve Filip af Flandern, yngre broder till konung Leopold II af Belgien. Hon var moder till Albert I, Belgiens nuvarande konung, och syster till konung Karl af Rumänien.

*

Samtidigt med österrikisk-ungerske tronföljaren Franz Ferdinand afled den 22 nov. österrikiske generalstabschefen v. Schemua ett besök i Berlin.

**Förnya
Prenumerationen
för 1913**

å HVAR 8 DAG.

För **Postprenumeranter** å Hvar 8 Dag är det af **synnerligen stor vikt att innan dec. månads utgång förnya prenumerationen.** på det att intet afbrott må uppstå i tidningens regelbundna expedition.

Prenumerationspris:

Kr. 5.— pr helt år

Kr 1.25 pr kvartal.

FÄLTMARSKALK-LÖJTNANT VON SCHEMUA, ÖSTERRIKISKE GENERALSTABSCHEFEN som aflagt ett uppseendeväckande besök hos tyske generalstabschefen i Berlin.

FRIVILLIG SJUKVÅRD I BELGRAD.

KORRESPONDENS TILL H. 8. D.

När de kristna Balkanstaterna skredo till ett gemensamt anfall mot Turkiet för att, som det officiellt hette, bispringa förtryckta blodsförvanter, men i verkligheten drifna af en icke fullt så ideal eröfringslusta, trodde man knappast, åtminstone icke i Serbiens hufvudstad, att detta anfall skulle kosta så mycket blod, som det hitintills gjort. Också inlöpte till en början blott underrättelser om vunna framgångar; om några egentliga förluster talades det icke — man ville ej strö malört i glädjebägaren, hette det så vackert. I själva verket ha ännu i dag, då den serbiska armén i stort sett fullbordadt sin mission, då dess härar stå vid Saloniki, Adrianopel och Durazzo, ingen enda dödslista utfärdats.

De, som vid krigets slut icke komma tillbaka, de hafva offrat sina lif för fosterlandet. Ett enkelt och praktiskt sätt att för folkets flertal hemlighålla förlusterna.

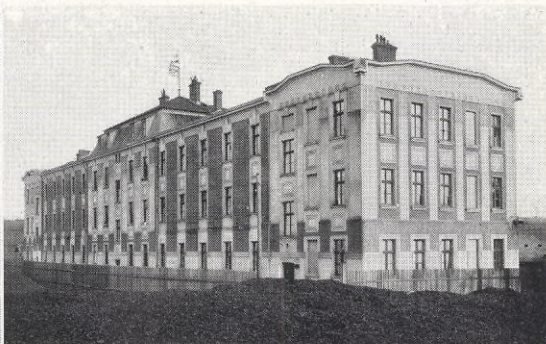
Men de många sårade, som måste vårdas, deras antal har man icke kunnat hemlighålla. De uppgå i denna stund till närmare 10,000! I befolkningens i Belgrad ögon lekte landet krig, ända till dess de första af dessa olyckliga infördes i hufvudstaden. Då först lärde man sig här, hvad krig är, då förstummades för ett ögonblick Zivio-ropen, gråten och jämret höll sitt inträde. Det var en stor förvand-

ling som då vidtog. Det säges ju att sorgen adlar, och kan ett folk i stor medgång äfven känna sorg, så har denna sorg värkat förädlande. Raskt och i stor skala organiserades det frivilliga hjälparbetet, i hvilket icke minst de härvarande utländska kolonierna deltog. Det röda korset, människokärlekens symbol, blef lösen för dagen, och denna enskilda hjälp blef så värderikare, som det snart nog blef bekant, att den af den serbiska krigsledningen med statsmedel igångsatta, icke tillnärmelsevis ens var tillräcklig.

Rysslands och Tysklands Röda kors sände hjälp, Sveriges, Hollands och Schweiz' skyndade sig att följa det gifna exemplet. Men denna hjälp, huru behöflig och nödvändig den än var, hade icke varit tillräcklig, om icke annat bistånd af mera personligt slag lämnats. Alla sjukhusen voro fyllda, de till sjukhus omvandlade stats- och kommunalbyggnaderna likaså, och ändock var sängantalet icke tillräckligt. Då inrättade privatpersoner i därtill lämpliga lägenheter egna hospital, som ställdes till regeringens förfogande. Det är från det största af dessa, det af sockerfabriken Belgrad inrättade och med plats för 200 sårade, som våra bilder äro tagna. Må de tala för sig själf!

Belgrad, november 1912.

Z.

Kliche: Bangt & Sjöström

1. PRINSESSAN HELENE AF SERBIEN PÅ VÄG TILL DE SÅRADE. T. h. å bilden öfverste Söndermajer, högste ledare af sjukvården i Serbien.
2. SOCKERFABRIKEN BELGRADS ARBETAREHEM i hvilket 200 sårade inrymts
3. GRUPP AF LÄKARE O. SJUKSKÖTERS KOR.
4. TYPER BLAND DE SÅRADE.

EFTER ORIGINALFOTOGRAFIER.

Efter porträtt. *Klubb: Ernst Sjöbergsparre.*
CARL DIEM, Generalsekreterare
 för VI Olympiaden i Berlin 1916.
 På besök i Stockholm.

daktör Diem, känd som varm vän till svensk idrott, åt hvilken han i sin tidning gifvit lifligt erkännande, befinner sig för närvarande i Stockholm för att ingående studera den organisationsplan, som ligger till grund för den svenska olympiaden och hvilken i väsentlig mån bidrog till dennas lysande framgång.

Svenska Exportföreningens direktör John Hammar ()* har i medio af nov. besökt San Francisco för att vidtaga förberedande anordningar för Sveriges deltagande i den intern. Panama-

Dr Alexis Carrel, vid det amerikanska Rockefeller-institutet för medicinsk forskning, hvilken för sina utomordentliga upptäckter på kirurgiens område tillerkänts *Årets medicinska Nobelpris*, var den 15 nov. inbjuden som hedersgäst till en för honom i Newyorks Universitets aula anordnad storslagen festlighet, räknande omkring 5,000 deltagare. Bland de närvarande märktes president Taft och franske ambassadören, mr Jules Jusserand, hvars landsman dr Carrel är, samt dessutom ett ofantligt stort antal representanter för Amerikas lärda värld.

*

Förberedelserna för VI Olympiaden, hvilken som bekant skall äga rum i Berlin år 1916 ha redan påbörjats under ledning af det tyska riksstyrelsen. Bl a. har utsetts en generalsekreterare för den tyska olympiaden nämligen redaktör *Carl Diem*, medarbetare i "Lokal-anzeiger" och sedan tio år aktiv deltagare i den tyska idrottens organisationsarbete. Re

HYLLNINGSFEST I NEWYORK FÖR NOBELPRISTAGAREN DR A. CARREL *

Efter fotografi.

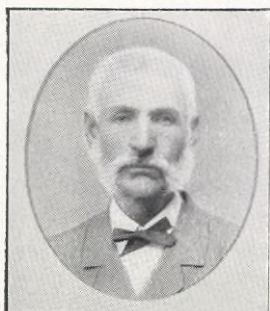
SVENSKA FLAGGAN HISSAS Å PLATSEN FÖR DEN BLIFVANDE SVENSKA PAVILJONGEN Å PANAMA-PACIFIC-UTSTÄLLNINGEN 1915.

Klubb: Ernst Sjöbergsparre.

Pacific-utställningen som skall äga rum där år 1915. Under stora festligheter och liflig anslutning af svenskarne i San Francisco utvalde direktör Hammar platsen för den blifvande svenska paviljongen. Då den svenska flaggan hisades, gafs salut med 21 skott af kustartilleriet, hvarjämte musikkåren spelade den svenska nationalsången. En människomassa på omkring 10,000 personer öfvervar den imponerande ceremonien.

I samband med festligheterna hölls för att hedra Sveriges ombud en storslagen trupprevy.

* Data här nedan och å sista sidan.

A. D. STÅLHANDSKE.
F. d. Verkst. dir. Kommunalm.
Visby. 80 år 27 Nov.

O. N. TIDBLAD.
F. d. Folkskollär. Organist. F.
d. Komm.-ordf. F. d. Landst.-m.
— Hofva. 80 år 20 Nov.

J. A. ANDERSSON.
Fabrikör. Ord. i Handtv. o. Ind.
fören. Uddevalla. 60 år 17 Nov.

L. SVENSSON.
Fabriksläkare. Kommunalm.
— Kinna. 50 år 18 Nov.

C. H. RUDBERG.
F. d. Landtränmästare. — Väs-
terås. 75 år 20 Nov.*

G. H. PETERSSON.
Redaktör. — Kalmar.
60 år 27 Nov.*

P. OLSSON.
Direktör. — Vimmerby
50 år 27 Nov.*

C. S. BODIN.
Direktör. — Stockholm.
50 år 29 Nov.

C. F. PETERSSON †.
F. d. Kontr.-prost. Kyrkoh. —
Sundborn. F. 30. † 20 Nov.*

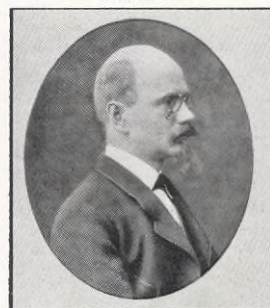
A. F. H. KLINTBERG †
F. d. Amiral. — Stockholm.
F. 35. † 2 Dec*

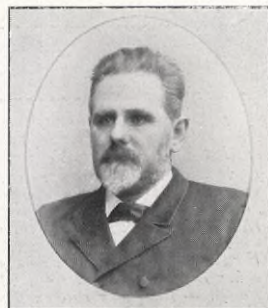
A. F. JACOBSSON †.
F. d. fyerste — Göteborg.
F. 44. † 26 Nov.*

E. N. LEVERTIN †.
Professorka. — Stockholm.
F. 67. † 27 Nov.*

K. A. A:SON-MEIJERHIELM †.
Missionsvän. Donator. — Pü-
ris. — F. 44. † 23 Nov.

J. A. ÅHLIN †.
Syssloman v. Epidemisjukhuset.
— Stockholm. F. 48. † 25 Nov.

S. GABRIELSON †.
Handlande. Kommunalordf. m.
m. — Borås. F. 48. † 14 Nov.

HJALMAR RUDBERG. Stud.-ex. 56, kam.-ex. 61, e. o. landskont. i Väst. län. 61, landtränmästare derst. 95—07. Redogörare i Civ.-statens pens.inr. 94; syssloman v. Västerås lasarett 71—82, omb.-man o. kamrer i Västerås m. fl. städers Hypot.-fören. 81—95, god man för gransk. af förmynderskap sedan 85, K. S. Statshypot. kassas ombud i hypot.-fören. sedan 10.

HJALMAR PETERSSON. Stud.-ex. 72, redaktör o. utg. af Kalmartidningen Barometern sedan 75. Sedan 30 år led.af stadsfullmäktige, f. n. dess v. ordf.; drätselkammarens ordf., landstingsman sedan 95. Tjenstförrättande ordf. i Stadens sparbanks styr. o. dess vice verkst. direktör. Under en iöjld af år ord i Ö Sveriges pressförening.

Foto. Hedrén, Långbanshyttan.

Klitché. Kem. A.-B. *Boat Silbergerrit, Falu-Gås*

BRANDEN VID STJERNSUNDS BRUK.

Stjernsunds bruk i Dalarna, tillhörigt Klosters aktiebolag, Långshyttan, härjades den 21 november af vådeld, hvilken lade i aska brukets tråd- och plåtvalsverk samt klensmedja. De i en annan bygg-

nad inrymda grof- och finvalsverken lyckades man rädda.

Brandskadan anslås till 200,000 kronor.

(TILLHÖR VECKANS PORTRÄTTGALLERI.)

PER OLSSON. Startade 99 A.-B. Nya Centralbryggeriet i Wimmerby, är sedan dess bolags verkst. direktör. Stadsfullmäktig sedan 03, ordf. sedan 06, led. af kyrko- o. skolråd; landstingsman. Led. af styr. i N. Smål. stadshypoteksfören.

CARL FREDRIK PETERSSON †. Stud.-ex. 50, prestv. 54, past.-ex. 60, kyrkoherde i Sundborn sedan 74, v. kontr.-prost i Falu kontr. 84, kontr.-prost 06—11. Seminarieförestånd. i Västerås 54; folkskoleinspektör 70—76, reg.-pastor v. Dalreg. 74—76. Led. af landstinget 79—02, senare år v. ordf.; led. af Riksd. F. K. 92—01, led. af lagutsk. 95—99, led. af konst.-utsk. 1900. På sin tid led. af styrelserna i. folkhögskolan, döfstumskolan o. idiothemmet. Led. af kyrkomötet 98.

HJALMAR KLINTBERG †. Sek. löjtn. v. Flottan 56, deltog i utländska flottexpeditioner; återkommen t. fäderneslandet löjtn. 66, komm.-kapten 87, kommandör o. chef i. flottans stab 89; konteramiral 93, viceamiral 1900, vid sin afgång 03 amiral. Med K. bortgick en af svenska flottans främste både i rang och gärning. — Hänvisa till utförlig biografi o. helsidesporträtt i arg. XI:50.

ALBERT JACOBSSON †. U. löjtn. v. Göta art.-reg. 64, major v. Andra Göta art.-reg. 94, öfverstelöjtn. v. Första Göta art.-reg. 98, öfverste o. afsked 02. Mångårig god man i. förmynderskap i Göteborg; led. af styr. i. Enke- o. Pup.-kassan sedan 99, senare åren dess v. ordf. Led. af styr. i. Chalmersska skolan sedan 91. Verksam för Göteborgs prydnade med staver, hvilket intresse staden till stor del har att tacka för tillkomsten af Carl IX:s o. Alströmer-statyerna. Sedan 99 provinsialmästare inom Frimur.-orden; inneh. C. XIII:s-O.

EBBA LEVERTIN i von Redlich †. Sedan 06 enka efter prof. Oscar Levertin, den framstående s'alden — litteraturhistorikern. — Under sin makes lifstid en intresserad medhjälpare i hans arbete, var hennes främsta gärning efter det förkrossande slag som drabbade i och med hans plötsliga bortgång ett verksamt deltagande i utgifvandet af hans samlade skrifter.

Eftertryck af text eller illustrationer i HVAR 8 DAG utan särskildt medgifvande förbjudes vid laga påföljd.

F. A. B. HVAR 8 DAGS TRYCKERI. GÖTEBORG.

För fotografer att beakta:

Fotografifirma, som insänder fotografier med ensamrätt för H. 8 D. och ej lämnar samma eller liknande fotografier till annan illustrerad tidning, kommer att i så fall utöfver vanligt honorar, få sitt namn utsatt på ett i ögonen fallande sätt, då meddelande härom lämnas vid insändandet.

Redaktionen.

INNEHÅLL

Dr Gustaf Isak Kolthoff (med helsidesporträtt och biografi — Konungen inviger Malmö nya torrdocka. — Inlandsbanans första led öppnas för trafik — Nordiska museet utställer årets nyförvärf. — Stockholms nya centralsaluhall öppnas. — Öfversvämning i Filipstadstrakten — Eldsvådan vid Stjernsunds bruk. — Teaterpremiärer i Stockholm. — Hemmets hara af Mila Hallman — Svenskar i Melbourne — Sockenutställning af frukt — Balkankriget — Ryska riksduman öppnas. — Grejvinnan af Flandern †. — Österrikiske generalstabschefen v. Schemua besöker Berlin. — Serbisk sjukvård (specialkorrespondens från Belgrad). — Nobelpristagaren dr Carrel hyllas. — Tyska Olympiadens generalsekreterare i Stockholm. — Platsen för svenska paviljongen på Panama-Pacific-utställningen utväljes af Sveriges ombud.